

Conotații juridice privind sănătatea și securitatea în muncă. Dinamica bolilor profesionale la nivelul județului Arad în perioada anilor 2010-2013

Legal connotations on health and safety in labour.

Dynamics of occupational diseases in Arad county during 2010-2013

Asist. Univ. Dr. Narcisa Carmen MLADIN, Dr. Adolf Aladar MICOARĂ, Prof. Dr. Maria PUȘCHIȚĂ
Universitatea de Vest „Vasile Goldiș”, Arad

REZUMAT

Prezenta cercetare se dorește a fi un modest studiu epidemiologic al bolilor profesionale înregistrate și declarate la nivelul județului Arad în perioada anilor 2010-2013. În acest scop s-a realizat: analiza și evaluarea fenomenului morbidității profesionale; stabilirea evoluției bolilor profesionale în respectiva perioadă; evidențierea vechimii în muncă și a profesiilor determinante ale bolilor profesionale; diagnosticarea bolilor profesionale declarate; cunoașterea amănunțită a cauzelor care au generat apariția și dezvoltarea lor.

Datele obținute s-au comparat cu cele existente la nivel național, pentru a obține incidența bolilor profesionale la ‰ de lucrători. Impactul studiului constă în cunoașterea amănunțită a cauzelor care au generat apariția și dezvoltarea bolilor profesionale, cât și eficientizarea măsurilor medicale și organizatorice în eradicarea apariției de noi cazuri de boală profesională.

Cuvinte cheie: boli profesionale, incidență, sănătate și securitate

ABSTRACT

This research was conducted for the purpose of analyzing the progression of occupational diseases and evaluating the phenomenon of occupational morbidity in Arad County during the 2010-2013 timeframe. The records of D.S.P. Arad were processed for the timeframe of reference by comparing them to those existing at the national level, and the results were shown in tables and charts to establish the dynamic of occupational diseases and their incidence for ‰ workers. In conclusion, there is an evident need to streamline medical and organizational measures in the detailed knowledge of the causes that generate the occurrence and development of occupational diseases, as well as to prevent the occurrence of new cases of occupational disease.

Keywords: occupational diseases, incidence, health and safety

Adresa de corespondență:

Asist. Univ. Dr. Narcisa Carmen Mladin, Universitatea de Vest „Vasile Goldiș”, Arad
E-mail: mladin_narcisa@yahoo.com

SCOPUL CERCETĂRII

Cercetarea s-a extins pe o perioadă de trei ani și are drept obiective:

- realizarea unui studiu epidemiologic al bolilor profesionale înregistrate și declarate la nivelul județului Arad în perioada anilor 2010-2013;
- stabilirea evoluției bolilor profesionale în respectiva perioadă;
- evidențierea diagnosticului determinat de vechimea în muncă și a profesiei în bolile declarate;
- cunoașterea amănunțită a cauzelor care au generat apariția și dezvoltarea bolilor profesionale;
- eficientizarea măsurilor medicale și organizatorice în eradicarea apariției de noi cazuri de boală profesională.

MATERIAL ȘI METODĂ DE LUCRU

Ca material în realizarea prezentei cercetări s-au folosit evidențele DSP Arad obținute în baza solicitării cu nr. 2.781 din 26.06.2015, pentru perioada anilor 2010-2013, cât și urmărirea îndeaproape a pacienților internați pe secția de Boli Profesionale și Medicina Muncii a Spitalului Clinic Universitar Arad, în perioada anilor 2014-2016.

Datele de referință au fost introduse într-o bază de date excel, apoi prelucrate în tabele și grafice și comparate cu datele oficiale înregistrate la nivel național.

S-a stabilit o dinamică a bolilor profesionale ce cuprinde: cauzele care au determinat cele mai multe boli profesionale, diagnosticarea bolilor profesionale declarate și vechimea în muncă ce determină bolile profesionale.

DETERMINĂRI

Pentru fiecare an din perioada aflată în cercetare s-au inventariat bolile profesionale semnalate și cercetate; cazurile semnalate declarate sau infirmate și ponderea cazurilor declarate pe sexe: bărbați și femei.

Apariția cazurilor de boală profesională declarată a fost clasificată pe categorii de vechime în muncă, astfel:

1-10 ani	10-15 ani	15-20 ani	20-25 ani	25-30 ani	30-35 ani
----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

S-a stabilit o dinamică a bolilor profesionale ce cuprinde: cauzele care au determinat cele mai multe boli profesionale, diagnosticarea bolilor profesionale declarate și vechimea în muncă ce determină bolile profesionale. Datele obținute s-au comparat cu cele existente la nivel național, pentru a obține incidența bolilor profesionale la ‰ de lucrători.

Impactul studiului constă în cunoașterea amănunțită a cauzelor care au generat apariția și dezvoltarea bolilor profesionale, cât și eficientizarea măsurilor medicale și organizatorice în eradicarea apariției de noi cazuri de boală profesională.

Diagnosticarea bolilor profesionale declarate astfel:

Cazuri declarate	Silicoză	Sideroză	Fibroză pulmonară	Astm bronșic	BPCO	Bronșită cronică	Varice membre inferioare	Silico-sideroză	Boli osteo-articulare	Boli de vibrații prof.
------------------	----------	----------	-------------------	--------------	------	------------------	--------------------------	-----------------	-----------------------	------------------------

Profesii determinante ale bolilor profesionale astfel:

Sudori	Lăcătuși mecanici	Tâmplari	Industrie ușoară	Industrie textilă	Tipografie	Necalificați
--------	-------------------	----------	------------------	-------------------	------------	--------------

REZULTATE

În urma cercetărilor efectuate s-au obținut următoarele rezultate:

TABELUL 1. Boli profesionale în 2010 la nivelul județului Arad

Cazuri semnalate	Cazuri cercetate	Cazuri infirmate	Cazuri declarate	Nr. cazuri bărbați	Nr. cazuri femei
48	48	7	41	30	11

(Material prelucrat în baza evidențelor solicitate D.S.P. Arad cu nr. 2781 din 26.06.2015)

TABELUL 2. Vechimea în muncă ce determină boala profesională în 2010

Cazuri declarate	Vechime în muncă					
	1-10 ani	10-15 ani	15-20 ani	20-25 ani	25-30 ani	30-35 ani
41	1	6	6	5	3	20

(Material prelucrat în baza evidențelor solicitate D.S.P. Arad cu nr. 2781 din 26.06.2015)

TABELUL 3. Diagnosticarea bolilor profesionale declarate în anul 2010

Cazuri declarate	Silicoză	Sideroză	Fibroză pulmonară	Astm bronșic	BPCO	Bronșită cronică	Varice membre inferioare	Silico-sideroză	Boli osteo-articulare	Boli de vibrații prof.
41	10	10	5	2	4	2	1	5	1	1

(Material prelucrat în baza evidențelor solicitate D.S.P. Arad cu nr. 2781 din 26.06.2015)

TABELUL 4. Profesii determinante ale bolilor profesionale 2010

Cazuri declarate	Sudori	Lăcătuși mecanici	Tâmplari	Industrie ușoară	Industrie textilă	Tipografie	Necalificați
41	9	11	6	4	3	5	3

(Material prelucrat în baza evidențelor solicitate D.S.P. Arad cu nr. 2781 din 26.06.2015)

TABELUL 5. Boli profesionale în 2011 la nivelul județului Arad

Cazuri semnalate	Cazuri cercetate	Cazuri infirmate	Cazuri declarate	Nr. cazuri bărbați	Nr. cazuri femei
38	38	8	30	19	11

(Material prelucrat în baza evidențelor solicitate D.S.P. Arad cu nr. 2781 din 26.06.2015)

TABELUL 6. Vechimea în muncă ce determină boala profesională în 2011

Cazuri declarate	Vechime în muncă					
	1-10 ani	10-15 ani	15-20 ani	20-25 ani	25-30 ani	30-35 ani
38	2	3	3	4	9	17

TABELUL 7. Diagnosticarea bolilor profesionale declarate în anul 2011

Cazuri declarate	Silicoză	Sideroză	Fibroză pulmonară	Astm bronșic	BPCO	Bronșită cronică	Varice membre inferioare	Silico-sideroză	Boli osteo-articulare	Boli de vibrații prof.
38	4	8	3	1	3	4	3	7	4	1

TABELUL 8. Profesii determinante ale bolilor profesionale în anul 2011

Cazuri declarate	Sudori	Lăcătuși mecanici	Tâmplari	Industrie ușoară	Industrie textilă	Tipografie	Necalificați
38	11	9	5	3	2	4	4

TABELUL 9. Boli profesionale în anul 2012 la nivelul județului Arad

Cazuri semnalate	Cazuri cercetate	Cazuri infirmate	Cazuri declarate	Nr. cazuri bărbați	Nr. cazuri femei
30	30	5	25	23	2

(Material prelucrat în baza evidențelor solicitate D.S.P. Arad cu nr. 2781 din 26.06.2015)

TABELUL 10. Vechimea în muncă ce determină boala profesională în 2012

Cazuri declarate	Vechime în muncă					
	1-10 ani	10-15 ani	15-20 ani	20-25 ani	25-30 ani	30-35 ani
25	2	4	2	6	3	8

TABELUL 11. Diagnosticarea bolilor profesionale declarate în anul 2012

Cazuri declarate	Silicoză	Sideroză	Fibroză pulmonară	BPCO	Silico-sideroză	Boli osteo-articulare	Boli de vibrații prof.
25	4	12	3	1	2	2	1

TABELUL 12. Profesii determinante ale bolilor profesionale anul 2012

Cazuri declarate	Sudori	Lăcătuși mecanici	Tâmplari	Industrie ușoară	Industria textilă	Tipografie	Necalificați
25	1	1	5	4	4	1	-

TABELUL 13. Boli profesionale în anul 2013 la nivelul județului Arad

Cazuri semnalate	Cazuri cercetate	Cazuri infirmate	Cazuri declarate	Nr. cazuri bărbați	Nr. cazuri femei
23	23	5	18	13	5

(Material prelucrat în baza evidențelor solicitate D.S.P. Arad cu nr. 2781 din 26.06.2015)

TABELUL 14. Vechimea în muncă ce determină boala profesională în anul 2013

Cazuri declarate	Vechime în muncă					
	1-10 ani	10-15 ani	15-20 ani	20-25 ani	25-30 ani	30-35 ani
23	1	3	3	6	3	7

TABELUL 15. Diagnosticarea bolilor profesionale declarate în anul 2013

Cazuri declarate	Silicoză	Sideroză	Fibroză pulmonară	Astm bronșic	BPCO	Bronșită cronică	Varice membre inferioare	Silico-sideroză	Boli osteo-articulare
23	3	10	3	1	1	1	1	1	2

TABELUL 16. Profesii determinante ale bolilor profesionale în anul 2013

Cazuri declarate	Sudori	Lăcătuși mecanici	Tâmplari	Industrie ușoară	Industria textilă
23	6	8	3	3	3

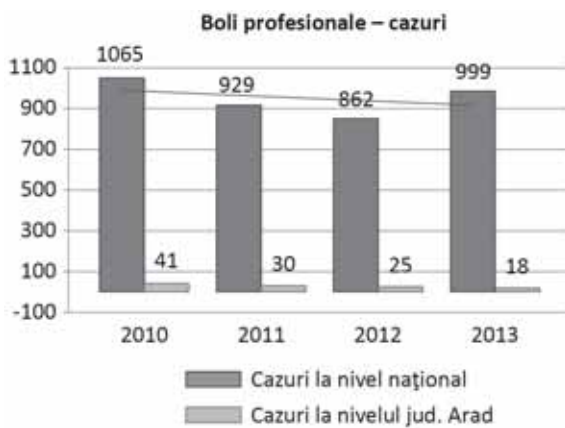
DISCUȚII

Potrivit rezultatelor obținute și evidențiate în prezenta cercetare ce reflectă cazurile noi de boli profesionale declarate la nivelul ju-

dețului Arad, în perioada anilor 2010-2013, și raportate la cele publicate la nivel național de către Institutul Național de Statistică în raportul pentru sănătate și mediu în anul 2014, se observă o scădere a numărului de cazuri declarate.

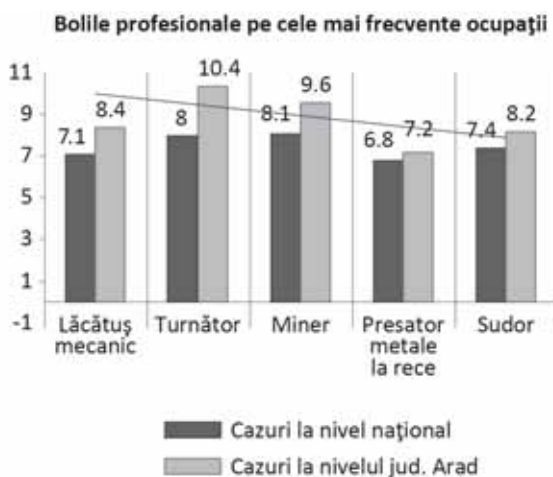
Procentual, scăderea numărului de cazuri la nivel național în perioada de referință între anii 2010 și 2013 a fost de 7,29%, iar la nivelul jud. Arad de 7,38%.

TABELUL 17. Cazuri de boli profesionale la nivel național și la nivelul județului Arad



La nivel național, în anul 2013 se observă o creștere față de anul 2012 cu 137 de cazuri noi de boală profesională, adică un procent de 11,58%.

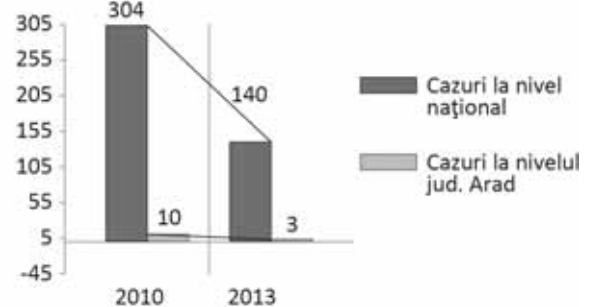
Comparativ cu datele la nivel național privind bolile profesionale declarate și clasificate pe cele mai frecvente ocupații, potrivit Raportului de activitate a Inspecției Muncii – 2014 și Convențiilor nr. 81 și 129 ale Organizației Internaționale a Muncii, se constată o scădere a cazurilor de boală profesională atât la nivel național, cât și la nivelul județului Arad:



În funcție de diagnostic, conform datelor publicate, cât și celor obținute la nivel local, în topul primelor cinci boli profesionale se găsesc: silicoza; azbestoza; discopatia, hernia de

disc, bronhopneumopatia obstructivă cronică și bronșita acută și cronică, toate în scădere cu un procent de 7,2% și respectiv 7,9%.

Bolile profesionale, diagnostic silicoză, 2010-2013

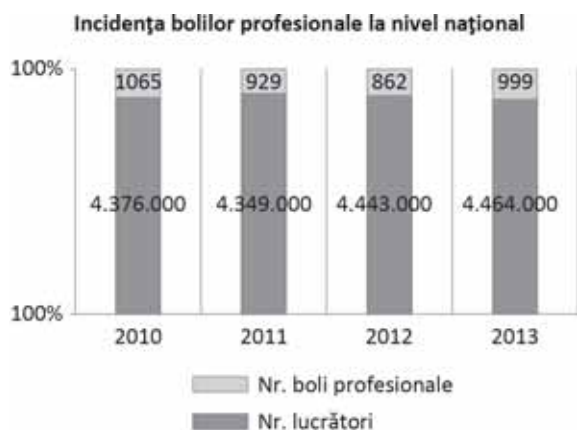


În rezultatele obținute se evidențiază o dinamică în apariția bolilor profesionale în raport cu vechimea în muncă atât la nivel național, cât și în județul Arad, în perioada de referință, astfel: o creștere graduală între 1 și 25 de ani vechime în muncă pe scara de la 1-7 și o creștere semnificativă între 26 și 30 de ani vechime în muncă. Acest aspect scoate în evidență faptul că vechimea în muncă crește riscul apariției și dezvoltării bolilor profesionale.

Incidența bolilor profesionale este diferită în perioada de referință și se prezintă astfel:

1. La nivel național

Anii: • **2010**, la 4.376.000 de lucrători, un număr de 1.065 de cazuri de boli profesionale declarate, reprezintă o incidență de 24,33%; • **2011**, la 4.349.000 de lucrători, un număr de 929 cazuri boli profesionale declarate, reprezintă o incidență de 21,36%; • **2012**, la 4.443.000 de lucrători, un număr de 862 de cazuri de boli profesionale declarate reprezintă o incidență de 19,40%; • **2013**, la 4.464.000 de lucrători, un număr de 999 de cazuri de boli profesionale reprezintă o incidență de 22,37%.



2. La nivelul județului Arad

Anii: • **2010**, la 112.000 de lucrători, un număr de 41 de cazuri de boli profesionale declarate, reprezintă o incidență de 36,60%; • **2011**, la 111.000 de lucrători, un număr de 30 de cazuri de boli profesionale declarate, reprezintă o incidență de 27,02%; • **2012**, la 114.000 de lucrători, un număr de 25 de cazuri de boli profesionale declarate, reprezintă o incidență de 21,92%; • **2013**, la 114.600 de lucrători, un număr de 18 cazuri de boli profesionale, reprezintă o incidență de 15,70%. În perioada anilor 2010-2012, incidența bolilor profesionale în județul Arad este mai mare decât incidența medie la nivel național. România se situează pe locul 9 în topul județelor cu incidență crescută în boli profesionale. În anul 2013 însă incidența bolilor profesionale în județ este mai mică decât cea la nivel național cu 6,67%.



CONCLUZII

Apariția și dezvoltarea bolilor profesionale trebuie să constituie o preocupare de prim ordin al medicilor de medicina muncii, printr-o colaborare cu factorii de decizie din unitățile de muncă în vederea realizării de:

- programe de profilaxie adecvate prin implicarea personalului medical în depista-

rea la timp a factorilor care pot produce boala profesională;

- măsuri de înlocuire a unor tehnologii care determină factori de risc;
- dotarea unităților cu echipamente de lucru care protejează expunerea profesională la risc;
- stabilirea unui program colectiv de cunoaștere a legislației privind sănătatea și securitatea în muncă;
- cunoașterea impactului pe care noile tehnologii le au asupra sănătății organismului la locul de muncă.

Scăderea incidenței bolilor profesionale în perioada de referință se poate datora îmbunătățirii condițiilor de muncă, dezvoltării tehnologiilor noi și eliminării factorilor nocivi ce prezintă risc crescut. În același timp însă, se poate ascunde și neraportarea situațiilor reale din unitățile economice, fie din lipsa specialiștilor care își pot asuma această responsabilitate, fie datorită neefectuării controalelor periodice și a investițiilor de specialitate pentru diagnosticarea la timp a unui caz de boală profesională. Situația prezentată mai comportă și aspecte juridice și economice. Pentru serviciile de medicina muncii prestate în societățile economice, medicul specialist este plătit conform contractului de prestări servicii de către patron. De multe ori medicul specialist este îngrădit în libertatea de exercitare a responsabilităților conform legilor în vigoare și a profesiei, de faptul că și el este angajatul patronului și unele decizii pot fi neînțelese și neacceptate de către conducere, care poate din motive economice să renunțe cu ușurință la contractul încheiat, în favoarea altei oferte convenabile lui. Pentru o implicare corectă și categorică în aplicarea legilor în vigoare și a sarcinilor de serviciu a medicului de medicina muncii în societățile economice, privind sănătatea și securitatea în muncă, acesta ar trebui să fie neutru față de societate atât juridic contractual, cât și economic financiar.

BIBLIOGRAFIE

1. **Gâlcă C.**, Demnitatea în muncă, *Revista Română de Dreptul Muncii*, no. 2/2004, p. 66-73.
2. **Miclea A., Popescu A., Tufan C., Michindelean M., Minca O.**, Dreptul muncii, Editura Rosetti, București, p. 486-487
3. Legea 319/2006, privind securitatea și sănătatea în muncă se completează cu prevederile Ordonanței nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, publicată în Monitorul Oficial al României, nr. 410 din data de 25 iulie 2001, aprobată prin Legea nr. 180/2002, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 268 din 22 aprilie 2002
4. **Miclea A., Popescu A., Tufan C., Michindelean M., Minca O.**, Dreptul muncii, Editura Rosetti, București, p. 26-37.
5. **Minca O.**, Protecția datelor cu caracter personal în raportul de muncă, *Revista Română de Dreptul Muncii*, no. 1/2004, p. 31-37; vezi și art. 40, par. 2 let. i din Codul Muncii.
6. **Pandelea P.**, Protecția juridică a liberului acces la angajare și a egalității de șanse și tratament în dreptul românesc, *Revista Română de Dreptul Muncii*, no. 1/2004, p. 31-37.
7. **Ștefănescu I.T.**, Tratat teoretic și practic de drept al muncii, Editura Universul Juridic, București, 2010, p. 865-867.